

ЗВІТ

з наукової роботи НМАУ ім. П.І.Чайковського за 2016-2017 навчальний рік

У 2016-2017 навчальному році в Академії велася активна науково-дослідна, науково-методична та науково-організаційна робота за такими напрямками:

- Написання і захист дисертацій на здобуття наукових ступенів кандидата і доктора наук,
- Написання, підготовка до друку і публікація монографій, наукових статей;
- Редагування та підготовка до друку збірників наукових праць, підручників, посібників, монографій;
- Розробка та редагування навчальних планів, програм, методичних матеріалів, тестових завдань, екзаменаційних вимог тощо;
- Написання методичних посібників, підручників, хрестоматій, рецензування та редагування посібників, переклад фахового наукового тексту;
- Організація та проведення міжнародних, всеукраїнських, академічних та кафедральних конференцій, семінарів та симпозіумів на базі НМАУ ім. П.І.Чайковського;
- Участь викладачів академії у наукових проектах інших мистецьких закладів, у тому числі міжнародних;
- Проведення науково-методичних лекцій, майстер-класів, лекцій-концертів, лекцій-презентацій, відкритих уроків, методичних бесід для слухачів курсів підвищення кваліфікації тощо.

Науково-дослідна робота

ДИСЕРТАЦІЇ, ЗАХИЩЕНІ УПРОДОВЖ 2016-2017 Н.Р.

Усього у 2-х спецрадах НМАУ з музичного мистецтва та культурології захищено 15 дисертацій, планується захист ще 5 дисертацій у травні-червні 2017 року.

Ще 3 дисертації, виконані під керівництвом професорів НМАУ, захищені у Спеціалізованій вченій раді Одеської державної музичної академії.

Пріоритетними напрямками досліджень є історія і теорія музики, проблеми музичного виконавства, старовинної музики, музичної фольклористики, історії та теорії культури.

НАПИСАННЯ ДИСЕРТАЦІЙ, МОНОГРАФІЙ, НАУКОВИХ СТАТЕЙ

Традиційно високою є публікаційна активність членів нашого науково-педагогічного колективу.

Усього за звітний період викладачами Академії опубліковано 103 наукові статті, у т.ч. 20 в іноземних наукових виданнях.

Підготовлено і подано до друку 168 наукових статей.

За звітний період викладачами Академії підготовлено і видано 6 наукових монографій:

Рожок В.І. Шлях до визнання (22 д.а.)

Рожок В.І. Конкурси диригентів ім.С.Турчака (11 д.а.)

Степаненко М.Б. Статті. Дослідження. Спогади: Монографія. – Київ: Гроно, 2016. – 215 с.

Апатський В.М. Фагот від А до Я.

Семешко А. А., Власов В. П. «Листая памяти страницы»: Колективна монографія. – Вінниця : «Нова книга». –131 с.

Гусарчук Т.В. «Артемій Ведель: постать митця в контексті епох» Монографія. Обсяг – 670 с. (формат В-5). отримано рекомендацію Великої вченої ради НМАУ (подано до друку).

З великим успіхом відбулися такі наукові заходи, як презентація книги В.І.Рожка «Шлях до визнання» в Малому залі Академії, презентація видання «Д.Бортнянський. 35 духовних концертів для мішаного хору а капелла (автор і редактор – професор, хормейстер Університету Берклі зі США Маріка Кузьма), майстер-клас музикознавця Наталії Григорівни Ганул (Білорусь) «Сучасна білоруська композиторська школа: стан, імена, артефакти», лекція-майстер-клас бандуриста зі США Юліана Китастого «Сприйняття та переосмислення кобзарської традиції бандуристами першої половини ХХ ст..», цикл лекцій доктора юридичних наук, професора Леонхарда Райса (Австрія) «Основи європейського права на інтелектуальну власність. Авторське право для композиторів та музикознавців», а також вручення д-ру Райсу титулу почесного професора НМАУ з одяганням мантиї.

Науково-організаційна робота

На базі Академії успішно пройшли міжнародні, всеукраїнські, загальноакадемічні та кафедральні наукові конференції, симпозіуми та семінари (всього – 21). Слід виділити такі з них, як VII Міжнародна науково-практична конференція «М.В.ЛИСЕНКО І СВІТОВИЙ ОПЕРНИЙ ТЕАТР» (26-28 лютого 2017 р. (кафедра оперної підготовки та музичної режисури), Міжнародний науковий проект «ДОЛЯ МИТЦЯ В РЕАЛІЯХ КУЛЬТУРНО_ІСТОРИЧНИХ ПРОЦЕСІВ ПЕРШОЇ

ПОЛОВИНИ ХХ ст.: Ф.Якименко, В.Косенко, М.Вериківський (12 листопада – 6 грудня 2016 р., кафедра історії української музики та музичної фольклористики), Міжнародна науково-практична конференція «Київська школа теоретичного музикознавства» (17-18 грудня 2016 р., кафедра теорії музики), XIII Міжнародна науково-практична конференція «АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МУЗИКОЗНАВСТВА У МОЛОДІЖНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ» (СНТ, 17-19 березня 2017 р.), Міжнародний молодіжний музичний проєкт «БОРТКЕВИЧ В УКРАЇНІ» (СНТ, 20-24 березня 2017 р.), Міжнародна науково-практична конференція «АНАЛІТИЧНІ ТА ІНТЕРПРЕТАЦІЙНІ МЕТОДИ ОСЯГНЕННЯ МУЗИЧНОГО ТВОРУ» (1-2 квітня 2017 р., кафедра теорії та історії музичного виконавства), МІЖНАРОДНІ ЕЛЕКТРОАКУСТИЧНІ МАЙСТЕРНІ (7-8 квітня 2017 р., кафедра композиції, інструментування та музично-інформаційних технологій), Міжнародний науковий симпозіум «MUSICA MODERNA: XVI-XXI» (21-23 квітня 2017 р., кафедра старовинної музики), Міжнародні наукові читання «ПРОБЛЕМА «ЗВОРОТНЬОГО ЗВ'ЯЗКУ» В СУЧАСНОМУ КУРСІ ІСТОРІЇ МУЗИКИ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА» (28-30 квітня 2017 р. – кафедра історії світової музики).

Викладачі Академії беруть активну участь у наукових проєктах інших культурно-мистецьких навчальних і наукових закладів як в Україні, так і за кордоном, у роботі науково-методичних комісій міністерства освіти і науки, міністерства культури України, в експертних і фахових радах, спеціалізованих вчених радах із захисту дисертацій, методичних радах ВНЗ, журі національних і міжнародних музичних конкурсів і фестивалів тощо.

РОБОТА НАУКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ РАДИ АКАДЕМІЇ

З ініціативи ректора Академії В.І.Рожка за погодженням із Вченою радою Академії та відповідно до наказу №7-А від 24.01.2017р. в Академії утворено Науково-аналітичну раду, затверджено Положення та персональний склад Ради. Це дорадчо-консультативний громадський орган, метою діяльності якого є сприяння реалізації державної політики в галузі мистецької освіти і науки. Основними напрямками діяльності Ради є планування та аналіз наукової діяльності Академії, проведення експертизи якості наукових досліджень, моніторинг наукового потенціалу науково-педагогічного складу Академії, контроль за діяльністю аспірантури, докторантури та асистентури-стажування тощо. На установчому засіданні 8 лютого 2017 року було затверджено План роботи Ради на 2017 р. За звітний період згідно з Планом було проведено 4 засідання Ради (у лютому, березні, квітні, травні 2017 року), на яких розглядалися питання затвердження тем дисертаційних досліджень аспірантів і докторантів першого року навчання, індивідуальних планів аспірантів, звіти аспірантів і асистентів-стажистів Академії за перше півріччя 2017 р., положення про докторантуру про Студентське наукове товариство, звіти наукових підрозділів Академії. Було

переглянуто тематику дисертаційних досліджень аспірантів другого і третього років навчання, здобувачів II – V років навчання, уточнено Перспективний тематичний план науково-дослідної діяльності Академії на 2015-2020 роки, обговорено кандидатури на вступ до докторантури Академії в 2017 році. Усі рішення Науково-аналітичної ради виносилися на остаточне затвердження Вченою радою Академії.

РОБОТА АСПІРАНТУРИ, ДОКТОРАНТУРИ ТА АСИСТЕНТУРИ-СТАЖУВАННЯ

У 2016-2017 навчальному році здійснювалося удосконалення організаційної та методичної роботи аспірантури, докторантури та асистентури-стажування відповідно до змін у законодавстві України про освіту і науку.

Станом на 24 травня 2017 року в аспірантурі, асистентурі-стажуванні та докторантурі Академії навчається 186 осіб, з них 134 асистенти-стажисти, 42 аспіранти 10 докторантів.

Аспірантами, пошукувачами та докторантами Академії виконується 82 дисертаційних дослідження, з них: аспіранти I року навчання – 15, докторанти I року навчання – 3, аспіранти та пошукувачі II – V років навчання – 59, докторанти II і III років навчання – 7.

За звітний період було розроблено і затверджено Науково-аналітичною радою та Вченою радою Академії низку нормативних документів:

- Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії НМАУ ім. П.І.Чайковського;
- Положення про асистентуру-стажування НМАУ ім. П.І.Чайковського;
- Положення про докторантуру НМАУ ім. П.І.Чайковського;
- нові індивідуальні плани аспірантів;
- нові Правила прийому на навчання до аспірантури, асистентури-стажування та докторантури Академії у 2017 році.

Усі ці документи оприлюднені на офіційному веб-сайті Академії.

РОБОТА СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА

Упродовж звітного періоду активно діяло Студентське наукове товариство Академії на чолі з кандидатом мистецтвознавства, ст.викладачем кафедри історії світової музики Академії Дмитром Олександровичем Полячком. Згідно з планом роботи СНТ на 2016-2017 н.р. 17-19 березня було проведено XIII міжнародну молодіжну науково-практичну конференцію «АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МУЗИКОЗНАВСТВА У МОЛОДІЖНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ», у якій узяло участь 47 доповідачів з п'яти країн (студенти, магістранти, аспіранти, здобувачі, докторанти).

Підготовлено до видання електронну збірку наукових статей за результатами XI-XII міжнародних молодіжних науково-практичних конференцій «АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МУЗИКОЗНАВСТВА У МОЛОДІЖНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ», що проводилися у 2015-2016 роках.

Матеріали електронної збірки рекомендовані до друку рішенням Науково-аналітичної ради, чекають на рекомендацію Вченої ради та опублікування на майбутньому веб-сайті СНТ, розробку якого планується завершити до кінця 2017 року.

СНТ було підготовлено та проведено ряд окремих науково-творчих проектів, зокрема Міжнародний фестиваль до 140-річчя від дня народження Сергія Борткевича (березень 2017 р.), започаткованого аспірантами НМАУ ім. П. І. Чайковського.

Зроблено редакцію Положення про Студентське наукове товариство НМАУ ім. П. І. Чайковського.

Найбільш активно долучилися до роботи СНТ викладачі кафедри історії української музики та музичної фольклористики О.В.Путятницька (її студентка Дарина Чамахуд взяла участь у 6 всеукраїнських та міжнародних конференціях і підготувала 1 статтю і 2 тези!), кафедри теорії музики С.Гоменюк, І.Коханик, В.Сумарокова; кафедри спеціального фортепіано №2 О.В.Ринденко, М.Є.Пухляк, К.В.Куликова, Б.Г.Федоров; кафедри дерев'яних духових Р.А.Вовк, А.Я.Кушнір; кафедри камерного ансамблю А.Т.Гудько, Т.О.Арсенічева, А.М.Середенко, Л.О.Гришко-Ратьковська, Т.Л.Моргунова; кафедри теорії та історії культури А.М.Гадецька; кафедри оперної підготовки та музичної режисури О.В.Касьянова (підготувала 6 студентських доповідей на міжнародну наукову конференцію «Лисенко та світовий оперний театр»!)

РОБОТА СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ВЧЕНИХ РАД

І. СПЕЦІАЛІЗОВАНА ВЧЕНА РАДА Д 26.005.01

1. Наказом Міністерства освіти і науки України від 21 грудня 2015 № 1328 у Національній музичній академії України імені П. І. Чайковського утворена спеціалізована вчена рада Д 26.005.01 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) мистецтвознавства за спеціальністю 17.00.03 «Музичне мистецтво» терміном на три роки.

2. За звітний період (01.01.2016–31.12.2016 р.) спеціалізована вчена рада провела 9 засідань, на яких відбувся захист 2 докторських, 10 кандидатських дисертацій (усі написані українською мовою).

3. За звітний період захистили дисертації *аспіранти НМАУ*:

Гнатів Н. В. (наук.кер. канд. мист. професор Коханик І. М.);
Гуркова О. М. (наук.кер. докт. мист., професор Берегова О. М.),
Молибога А. В. (наук. кер. докт. мист., професор Черкашина-Губаренко М. Р.),
Яворський Д. Ю. (наук. кер. канд. мист., доцент Сакало О. В.),
Комлікова А. В. (наук. кер. канд. мист., доцент Ковалінас М. А.),
Колотиленко М. Е. (наук. кер. канд. мист., професор Неболюбова Л. С.),
Моцар О. В. (наук.кер. докт. мист., професор Черкашина-Губаренко М. Р.).

пошукувачі НМАУ:

кандидатські: Ракочі В. О. (наук.кер. д. мист, професор Копиця М. Д.); Сікорська Н. В. (наук. кер. канд. мист., доцент Шевчук О. Ю.), Посвалюк К. В. (наук. кер. канд. мист, професор Вовк Р. А.).

У 2017 році захистили кандидатські дисертації Перепелиця М. (наук.кер. канд..мист., доц. Олійник Л.С.); Є.Сіренко (наук.кер. канд..мист., доц.. Корчова О.О.), Забара М. (наук.кер. докт.мист., проф..Черкашина-Губаренко М.Р.).

4. У даний час радою *прийняті до розгляду та захисту дисертації, виконані аспірантами та пошукувачами НМАУ:*

Суда Є. Л. (наук.кер. канд. мист., доцент Гнатюк Л. А.), Когут Т. В. (наук. кер. канд. мист, професор Гнатів Т. Ф.), Вороніною М. О. (наук. кер. докт. мист., професор Черкашина-Губаренко М. Р.).

5. Також спеціалізованою вченою радою Д **26.005.01** розроблено й затверджено кошторис вартості консультування, підготовки, попереднього розгляду та захисту дисертацій за спеціальністю 17.00.03 – музичне мистецтво.

II. СПЕЦІАЛІЗОВАНА ВЧЕНА РАДА Д 26.005.02

1. Наказом Міністерства освіти і науки України від 21 грудня 2015 року № 1328 у Національній музичній академії України імені П. І. Чайковського утворена спеціалізована вчена рада Д **26.005.02** з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) наук за спеціальністю 26.00.01 «Теорія та історія культури» терміном на три роки.

2. За звітний період (01.01.2016 – 31.12.2016 р.) спеціалізована вчена рада провела 9 засідань, на яких відбувся захист 2 докторських (за спеціальністю 26.00.01 / культурологія, 26.00.01 /мистецтвознавство/), 4 кандидатських (4 –за спеціальністю 26.00.01 /мистецтвознавство) дисертацій (з них 2 докторські, 4 кандидатські дисертації написано українською мовою).

3. За звітний період *захистили дисертації аспіранти НМАУ:* кандидатські: Василенко Т. О. (наук.кер. – докт. мист., професор Рожок В. І.), Рябоконева М. О. (наук. кер. – докт. філос. наук, професор Гуменюк Т. К.).

4. Планується захист дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства: *Рябов Ігор Сергійович* «Виконавський тип як феномен фортепіанної культури: межа ХХ та ХХІ століть (на матеріалі аналізу репертуару Міжнародного конкурсу пам'яті В. Горовиця)» (30 травня 2017 р.)

НАУКОВО-ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ І РОБОТА ІЗ ВХОДЖЕННЯ НМАУ ДО СВІТОВИХ НАУКОМЕТРИЧНИХ БАЗ ДАНИХ

Продовжувалася науково-видавнича діяльність Академії. На сьогодні Академія є засновником і видавцем таких 4-х фахових періодичних видань, як «Українське музикознавство» (виходить з 1965 року 1 раз на рік), «Науковий вісник НМАУ ім..П.І.Чайковського» (виходить з 1999 року 3-5-разів на рік), «Проблеми етномузикології» (виходить з 1998 року 1 раз на рік) та «Часопис НМАУ ім..П.І.Чайковського» (виходить з 2008 р. щоквартально).

У 2016 році вийшли друком щорічники «Українське музикознавство» та «Проблеми етномузикології», 1-й і 3-й випуски «Часопису» (2-й і 4-й рекомендовано до друку Вченою радою, майже готові до видання – пройшли літературне редагування, йде робота з авторами; 1-й і 2-й випуски за 2017 рік готові до розгляду на засіданні редколегії). «Науковий вісник» - рекомендовані до друку №114 «Композитори і музикознавці Київської консерваторії у 1940-2000- роках», №115 «Віктор Косенко та його епоха» і №117 «Степан Дегтярьов та його сучасники». Наразі йде остаточне погодження відредагованих текстів з авторами і подання збірників до друку.

У 2016-2017 н.р. було розпочато роботу із входження наукових видань Академії і самої Академії до світових наукометричних баз даних. Для того, щоб публікація наукової статті вважалася міжнародною, видання повинно бути зареєстроване в одній або кількох наукометричних базах даних. На сьогодні у світі існує кілька десятків таких баз даних, основним завданням яких є дослідження публікаційної активності науковців та визначення їхнього індексу наукового цитування. За індексами цитування визначається також впливовість наукових журналів і цілих науково-дослідних колективів. Найпотужнішими наукометричними реферативними базами даних вважаються Scopus та Web of Science, є й інші, наприклад Індекс-Копернікус, РІНЦ тощо. В Україні надано пріоритет системі Google Scholar, яка вдало поєднується з реферативними базами даних, створеними Національною бібліотекою України ім.В.Вернадського. Система Google Scholar веде облік особистих профілів вчених, профілів наукових видань і наукових колективів. Тому ректором Академії В.І.Рожком було ухвалене рішення про обов'язкову реєстрацію всіх викладачів нашого закладу, які мають наукові ступені кандидата і доктора наук, у системі Google Scholar (наказ від 20 грудня 2016 року №223-А). Слід зазначити, що одним із перших зареєструвався ректор, до цієї важливої роботи також долучилися проректори, декани, завідувачі кафедрами. Хочу подякувати всім. За час, що минув від дня підписання наказу, з 34 штатних докторів наук і 120 кандидатів у системі Google Scholar зареєструвалося 32 особи. Це 20 відсотків від загальної кількості всіх наших кандидатів і докторів наук. Вважаю, що нам слід продовжити і прискорити роботу з реєстрації наших вчених у системі Google Scholar, тому що кожен новий профіль вченого може допомогти підвищити рейтинг всієї Академії. На сьогодні, згідно з даними веб-сайту «Бібліометрика України», наша Академія перебуває на 81 місці з зареєстрованих у системі Google Scholar 91 наукового колективу, і є першою серед усіх музичних академій України.

Паралельно з реєстрацією в системі Google Scholar мною велася робота з отримання нашими виданнями міжнародних стандартних номерів ISSN. Ця робота включає оформлення офіційної заявки англійською мовою та відправлення її до штаб-квартири ISSN, яка знаходиться в Парижі. На сьогодні номери ISSN мають «Часопис НМАУ» та «Українське музикознавство», на черзі – «Науковий вісник НМАУ» і «Проблеми етномузикології».

Спільно з Лабораторією музично-інформаційних технологій Академії велася робота зі створення веб-сайтів для кожного з наукових видань Академії. На сьогодні всі наші видання розміщено на офіційному веб-сайті Академії www.knmau.com.ua, проте, за вимогами наукометричних баз даних, у кожного наукового видання має бути окремий веб-сайт. Тому було розроблено, обговорено і схвалено за засіданнях редколегії «Часопису НМАУ» та Науково-аналітичної ради Академії зразок оформлення головної сторінки наукового видання, який чекає на затвердження Вченою радою Академії.

РОЗРОБКА ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ НАПОВНЕННЯ РУБРИКИ «НАУКА» НА ОФІЦІЙНОМУ ВЕБ-САЙТІ АКАДЕМІЇ

У 2016-2017 навчальному році з ініціативи проректора з наукової роботи О.М.Берегової було розроблено і запроваджено рубрику «Наука» на офіційному веб-сайті НМАУ.

Структура рубрики:

Події (інформація про найвизначніші події у сфері наукової діяльності Академії)

Аспірантура, докторантура, асистентура-стажування (історична довідка, положення, правила прийому, зразки документів)

Студентське наукове товариство

Спеціалізована Вчена рада Д 26.005.01 (персональний склад, інформація про захисти)

Спеціалізована Вчена рада Д 26.005.02 (персональний склад, інформація про захисти)

Центр музичної україністики

Лабораторія етномузикології

Науково-аналітична рада (положення, склад, план роботи на 2017 рік, інформація про засідання)

Конференції

Накази

Проректор з наукової роботи

О.М.Берегова

24.05.2017 р.